Uutiset

Korvaukset kasvaneet dramaattisesti

Vapaudenmenetys: Auer vaatii yli tuplasti sen, mitä maksetaan vuoden aikana yhteensä.

Helsinki
Jecaterina Mantsinen / STT

Syyttömänä pidätetyille, vangituille ja tuomituille maksettujen korvausten määrä kasvoi viime vuonna. Korvauksia maksettiin viime vuonna yli 2,1 miljoonaa euroa, kun vuonna 2014 summa oli reilu 1,2 miljoonaa. Luvut käyvät ilmi Valtiokonttorin viime vuoden tilinpäätöksestä.

– Korvaukset ovat olleet vuosia runsaan miljoonan euron luokkaa, kertoo Valtiokonttorin lakiasiainpäällikkö **Pekka Syrjänen**.

Korvausmäärän kasvu johtuu Syrjäsen mukaan vapaudenmenetysten kestojen pidentymisestä. Erityisesti ulkomaalaisiin kohdistuneet pitkät vapaudenmenetykset ovat lisääntyneet.

– Esimerkiksi ulkomaalaisia huumerikollisia ei voida päästää vapaaksi kesken tutkinnan, koska on todennäköistä, että he lähtevät maasta.

Korvaukset nousivat esille, kun **Anneli Auer** ilmoitti perjantaiiltana hakevansa valtiolta yli kolmen miljoonan euron korvausta Ulvilan murhajuttuun liittyvästä vapaudenmenetyksestä. Auer oli muutaman vuoden vangittuna miehensä murhasta, mutta todettiin lopulta syyttömäksi.

Kyseessä on monella tapaa poikkeuksellinen vaatimus. Syrjänen sanoo, että Auerin tapauksessa vapaudenmenetyksen kesto on äärimmäisen harvinainen.

Auer oli asianajajansa mukaan vapautensa menettäneenä 1 048 päivää. Normaalisti Valtiokonttorin käsittelemät hakemukset koskevat yhdestä päivästä viikkoon kestäneitä pidätyksiä tai vangitsemisia. Niissä korvaussummat ovat noin 500 euron luokkaa.

Lisäksi Auer vaatii kärsimyskorvausta 2 500 euroa päivältä, mikä on monikymmenkertainen normaaliin päiväkorvaukseen verrattuna. Maksettavien päiväkohtaisten korvausten lähtökohta on 100–120 euroa.

Korvattava summa muodostuu päiväkorvauksesta ja vapaudenmenetyksen kestosta. Vapaudenmenetyksen kesto vaikuttaa päiväkorvauksen määrään. Päiväkorvausta korottava tekijä on myös rikoksen törkeysaste.

– Mitä törkeämmästä rikoksesta on epäilty, sitä kovempi on rangaistus, joka siitä voitaisiin tuomita. Tämän on katsottu lisäävän kärsimystä, Syrjänen sanoo.

> **Tapauksen saama julkisuus ei vaikuta suoraan.**
> Lakiasiainpäällikkö Pekka Syrjänen

Myös vapauden menettäneen ihmisen nuori ikä voi korottaa päiväkorvauksen määrää.

– Tapauksen saama julkisuus ei vaikuta suoraan, mutta jonkinlaista merkitystä silläkin voi olla.

Syrjänen lisää, että tarkoitus on korvata vapaudenmenetyksestä aiheutunutta kärsimystä, ei muita rikosprosessin käsittelyssä tapahtuneita asioita.

Auerin vaatimus sisältää myös korvausvaatimuksen 400 000 euron yritystoimintaan liittyvästä tulonmenetyksestä.

Syrjäsen mukaan tulonmenetykset korjataan sataprosenttisesti siten kuin hakija pystyy osoittamaan menetykset toteutuneiksi.

Valtiokonttorin korvauspäätöksestä ei voi valittaa. Päätökseen tyytymätön voi nostaa valtiota vastaan kanteen käräjäoikeudessa. Syrjänen arvioi, että vuosittain tehtävistä 500 päätöksestä 20–30 johtaa kanteeseen.

Korvaukset

Enimmillään kymmeniätuhansia euroja

- Jos ihminen pidätetään, vangitaan tai tuomitaan syyttömänä, hänellä on lain mukaan oikeus vaatia valtiolta korvauksia.
- Anneli Auerin korvausvaatimuksia käsitellään todennäköisesti loppukesällä tai syksyllä.
- Ulvilan murhajutusta syyttömänä vangitulle näyttelijälle maksettiin yhteensä noin 11 000 euroa vuonna 2008.
- Ilta-Sanomien mukaan käräjäoikeus tuomitsi valtion maksamaan 73 000 euroa syyttömänä arvopaperimarkkinarikoksesta tuomitulle Jippii-johtajalle. Vuosia kestäneen prosessin jälkeen kaikki syytteet hylättiin.
- Bodominjärven vuoden 1960 verityön murhasyytteistä aikanaan vapautetun Nils Gustafssonin saamat kärsimyskorvaukset olivat noin 45 000 euroa.

Vastuuta jaettava, tarvittaessa sanktioita

Turvapaikanhakijat: Enemmistö Suomen europarlamentaarikoista tukee kiintiöitä EU-jäsenmaille.

Strasbourg
Marika Löf

Suurin osa Suomen europarlamentaarikoista suhtautuu myönteisesti komission esitykseen EU:n yhteisestä turvapaikkajärjestelmästä.

Komissio ehdotti viime viikolla, että jäsenmaille asetettaisiin turvapaikanhakijoiden kiintiöt silloin, kun johonkin jäsenmaahan tulee suhteettoman suuri määrä turvapaikanhakijoita.

Esitys pitää sisällään solidaarisuusmaksun. Jäsenmaan pitäisi maksaa tukea muille jäsenmaille, jos se ei ottaisi kiintiönsä mukaista määrää turvapaikanhakijoita.

Komission ehdotuksen pääperiaatetta pitävät oikeana kokoomuksen **Sirpa Pietikäinen** ja **Henna Virkkunen**, keskustan **Anneli Jäätteenmäki**, SDP:n **Liisa Jaakonsaari** ja **Miapetra Kumpula-Natri**, vihreiden **Heidi Hautala**, vasemmistoliiton **Merja Kyllönen** sekä RKP:n **Nils Torvalds**.

Heidän mielestään turvapaikanhakijoita pitää jakaa solidaarisesti eri jäsenmaihin.

Viime vuodesta lähtien turvapaikanhakijoiden paine on kohdistunut Kreikkaan.

Kukaan heistä ei pidä solidaarisuusmaksua kuitenkaan parhaana mahdollisena tapana saada kiintiöitä toteutumaan, sillä se mielletään sanktioksi.

Itä-Euroopan maat eivät ole halunneet ottaa turvapaikanhakijoita. Sirpa Pietikäinen arvioi, että sakkomaksu on Itä-Euroopan maille helppo tapa pestä kädet.

– Emme voi pakottaa ketään ottamaan turvapaikanhakijoita, Pietikäinen perustelee maksua.

Vihreiden Heidi Hautalan mielestä on loogista, että turvapaikanhakijoita jaetaan eri EU-maiden kesken. Sakosta puhuminen ei ole kuitenkaan Hautalan mielestä hyvä asia.

– Parlamentissa monet ihmiset ovat huolissaan, että EU alkaa hajota sisältä. Etenkin Itä-Euroopan maissa sakko on vaikea asia.

SDP:n Liisa Jaakonsaari pitää turvapaikanhakijoiden jakamista eri jäsenmaihin solidaarisena ratkaisuna.

– On ikävää, jos pakkoa joudutaan käyttämään. Mutta jos solidaarisuutta ei ole, ei ole muuta vaihtoehtoa.

Pietikäinen, Hautala ja Jaakonsaari arvioivat, että maksun voisi periä esimerkiksi pienentämällä alue- tai rakennerahastotukia.

Henna Virkkusen (kok.) mukaan kiintiöitä voi asettaa silloin, kun joku maa on ylikuormittunut.

– En usko, että tuo ”sakko” tullaan hyväksymään, mutta joitakin sanktioita on otettava käyttöön maille, jotka eivät noudata päätöksiä.

Komission esitystä eivät kannata kokoomuksen **Petri Sarvamaa**, keskustan **Hannu Takkula** ja **Paavo Väyrynen** sekä perussuomalaisten **Jussi Halla-aho** ja **Pirkko Ruohonen-Lerner**.

> **Emme voi pakottaa ketään ottamaan turvapaikanhakijoita.**
> Europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen (kok.)

Sarvamaan mukaan komission esitys sakkomaksusta vie EU:n siirtolaispolitiikkaa sekavampaan suuntaan.

– 250 000 euron sakko per turvapaikanhakija tulee aiheuttamaan vastustusta kansalaisten keskuudessa. Pakkomääräyksillä ei tätä kriisiä ratkaista.

Sarvamaan mukaan ensilinjan maissa pitäisi panostaa rajavalvontaan, hakemusten käsittelyyn ja palautuksiin.

Perussuomalaisten Jussi Halla-ahon mielestä EU:n pitäisi ottaa käyttöön Australian kaltainen malli.

– Australia on ulkoistanut turvapaikanhakijoiden vastaanottamisen Tyynenmeren saarille.

Halla-ahon mielestä EU voisi päästä sopimukseen vaikka jonkin Pohjois-Afrikan maan kanssa turvapaikanhakijoiden keskuksen perustamisesta.

– Tällaista tahtoa ei ole, mutta uskon, että se on tulossa, Halla-aho sanoo.

● Tiedot on koottu tällä viikolla Strasbourgissa Suomen meppien mediatilaisuuksissa sekä erillisissä haastatteluissa.

Dublin-järjestelmä

Komissio esittää jakomekanismia

- Komissio esittää, että Dublin-järjestelmään lisättäisiin korjaava jakomekanismi.
- Kun jokin maa saa käsiteltäväkseen suhteettoman paljon turvapaikkahakemuksia, uudet hakijat ohjataan kansalaisuudesta riippumatta muualle EU:hun.
- Sitä ennen alustavasti tarkistetaan, että heidän hakemuksensa voidaan ottaa käsiteltäväksi.
- Kiintiöihin vaikuttaisivat jäsenmaan bruttokansantuote ja asukasmäärä.
- Jäsenmaa voi jättäytyä väliaikaisesti kiintiöiden ulkopuolelle. Silloin sen pitäisi suorittaa 250 000 euron solidaarisuusmaksu kustakin hakijasta, joka olisi kuulunut sen vastuulle.
- Kiintiötä määrittäessä otetaan huomioon, kuinka monta turvapaikanhakijaa jäsenmaa on ottanut suoraan.